

Hans Hansen (Rørby): Det, som det foreliggende lovforslag drejer sig om, nemlig ændring af loven af 1938 om sindssyge personers hospitalsophold, er måske et af de allervanskeligste spørgsmål, vi står overfor i øjeblikket. Jeg har for ganske nylig rent personlig erfaret det, idet jeg blev beskikket som tilsynsværge for en, der var tvangsindlagt på et af de københavnske hospitaler, og i den anledning prøvede på at undersøge de omstændigheder, der forelå. I den forhandling, jeg havde med den pågældende overlæge, fremsatte denne en udtalelse, som jeg gerne her vil gengive. Han sagde: det er første gang, jeg har haft glæde af en tilsynsværge i alle de år, loven har bestået! Det vil sige, at der mangler noget her. Det er så vanskeligt, fordi det drejer sig om forskellige kategorier af sindssyge. Der er for det første de tilfælde, hvor den pågældende skønnes at være farlig for sig selv eller sine omgivelser, og for det andet de tilfælde, hvor det skønnes, at de forhold, hvorunder patienten lever, er skadelige for udsigterne for hans helbredelse. Lægerne indrømmer, at de gang på gang kommer forfærdelig uheldigt af sted, og at det er forfærdeligt vanskeligt at opfylde denne bestemmelse. Jeg vil håbe, at man i det udvalg, der nu bliver nedsat, kan finde frem til regler, som i hvert fald gør bestemmelserne bedre, end de i henhold til overlægens udtalelser om, at loven overhovedet aldrig har været brugt i hans funktionstid, har været hidtil. Jeg vil håbe, at man i udvalget kan finde en ordening, der stærkere, end det er sket hidtil, beskytter den personlige frihed.

Vi vil give dette lovforslag tilslutning, og det samme gælder de følgende lovforslag på dagsordenen, som tilsigter at føre den bestemmelse ud i livet, som er indsat i den nye grundlovs § 71.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker for tilslutningen fra alle sider til det foreliggende lovforslag. De enkeltspørgsmål, der er rejst, kan drøftes i det udvalg, som jeg regner med vil blive nedsat.

Til det ærede medlem hr. Aksel Larsen kun den bemærkning, at det ærede medlem — det ved jeg — regner jo ikke med, at jeg skal tage initiativet til en deling af justitsministeriet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Peter Jørgensen: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslaget henvises til behandling i det udvalg, som det blev vedtaget at nedsætte angående de to foregående sager.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v.).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1541; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2229).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de under dagsordenens punkter 9 og 10 opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om midlertidige ændringer i lov om offentlig forsorg (om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v.).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1537; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2230)

og

første behandling af forslag til lov om ændringer i lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1547; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2231).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Kjældgaard: De tre her omhandlede forslag socialministeriet vedrørende er alle en følge af den nye grundlov og dennes § 71, stk. 6.

Ved det første forslag, forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg, gives der adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt m. v. Jeg skal imidlertid ikke, hverken for dette

[Kjældgaard.]

forslag eller for det næste, der principielt går ud på det samme, nemlig at give mulighed for adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v., gå ind i en drøftelse af forslagene enkeltheder, men nøjes med at udtale min glæde over, at de mennesker, der rammes af denne lovgivning, ved gennemførelse af de her foreslåede ændringer kan få lejlighed til at få deres sag indanket for en retslig instans, hvis de føler sig uretfærdigt behandlet.

Derimod vil jeg gerne fremsætte et par principielle betragtninger om det tredje forslag, det, der angår foranstaltninger vedrørende åndssvage, en betegnelse, som jeg i parentes bemærket gerne så ændret til evnesvage. Som bestyrelsesmedlem ved en af de jyske hovedanstalter kan jeg ikke andet end udtrykke min glæde over, at der ved gennemførelsen af dette lovforslag åbner sig nye perspektiver for den forsorg, som loven her tager sigte på. De afgørelser, som fremtidig skal tages, vil måske nok blive af en noget anden karakter end dem, vi hidtil har kendt; de vil jo nu blive truffet af et andet forum og måske af den grund blive mere følelsesbetonede, men jeg tror ikke, det skader, om forsorgen vedrørende de evnesvage får et anstrøg af mere menneskelighed, end den tidligere har haft.

Jeg skal imidlertid ikke her fremsætte kritik imod de autoriteter, som afgør, hvorvidt et menneske er evnesvagt eller ej. Jeg er også bekendt med, at ansvaret for al inddragelse under forsorg og udskrivning fra samme alene påhviler anstaltens ledelse, altså bestyrelsen, men jeg kan alligevel ikke lade være med at gøre opmærksom på, at i langt de fleste tilfælde af inddragelse eller udskrivning er det alene det lægelige skøn, der ligger til grund for bedømmelsen. Det er svært for en bestyrelse at gøre meninger gældende, som er afvigende fra dette skøn, der er rent fagligt begrundet, men det er min erfaring, at er man først kommer under denne forsorg, er det vanskeligt at komme ud igen, ikke mindst fordi der indtil gennemførelsen af denne lov har manglet en retslig instans, for hvilken de forskellige sager har kunnet forelægges. Selvfølgelig tror jeg ikke, at vedtagelsen af dette forslag vil være ensbetydende med, at der ikke i

fremtiden vil forekomme tilfælde, hvor fuld retfærdighed ikke er nået, men loven giver dog den evnesvage eller dennes pårørende mulighed for at få begået uretfærdighed ændret efter retningslinier, som vi ikke tidligere har kendt.

Må jeg endelig om selve forslaget sige, at selvom jeg udmærket forstår motiveringen for den hurtighed, hvormed man ønsker udskrivelsessagerne behandlet, så henstiller jeg til den højtærede minister at udvise forhandlingsvilje angående 14 dages reglen. Det kan simpelthen ikke lade sig gøre at få en udskrivelsessag afgjort i dette korte tidsrum, og jeg tror da heller ikke, at det for den implicerede er afgørende, om hans eller hendes sag bliver afgjort på 2, 3 eller 4 uger; det afgørende må dog være, at sagen får en forsvarlig behandling.

Med hensyn til spørgsmålet om, for hvilken slags domstole sagerne skal indankes, har der været delte meninger. For denne forsorgs vedkommende ville jeg mene, at særdomstole var at foretrække, en særdomstol, hvori den faglige viden blev placeret side om side med den juridiske. Det vil være af afgørende betydning for de implicerede på forhånd at vide, at der ved denne domstol er mulighed for også at få ændret det lægelige skøn, som givetvis må foreligge fra anstaltens side i sagen. Jeg kunne også tænke mig, at anstalten i disse forhold ikke blev placeret som den direkte part i sagen, men at der her blev indskudt et mellemed. Men det er forhåbentlig altsammen ting, som vi i udvalget kan drøfte, og så må vi jo håbe, at vi får det bedst mulige ud af det.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale samtlige tre lovforslag til tingets velvillige behandling.

Helga Pedersen: Jeg skal på mit partis vegne gøre nogle enkelte bemærkninger om de foreliggende 3 lovforslag.

Det første lovforslag, om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om anbringelse på arbejdsanstalt, drejer sig om en gruppe personer, for hvem administrativ frihedsberøvelse længe har været kendt. Det drejer sig især om forsømmelige forsørgere, arbejdsmodvillige personer, alkoholister, omstrejfer og andre. Ikke sjældent vil det dreje sig om personer, der, omend de falder ind under „de normale“, dog i intelligens-

[Helga Pedersen.]

mæssig henseende er temmelig ringe understyret og jævnlig har forskellige karakterdefekter. De kan være vanskelige at have med at gøre, og de klager, der har været i tidens løb på dette område, kan nok delvis forklares herved. Alligevel må det erkendes, at de gældende regler ikke har ydet den retsbeskyttelse, som også disse borgere har krav på. Netop fordi de er „normale“, føles tvangen, frihedsberøvelsen, som et stærkt indgreb. Ved adskillige lejligheder, hvor spørgsmålet om den administrative frihedsberøvelses berettigelse har været drøftet, har netop denne kreds af personer været fremdraget som eksempler på tilfælde, hvor berettigelsen kan være tvivlsom.

Fra mit partis side kan vi tilslutte os forslaget, hvis enkeltheder vi gerne vil drøfte i et udvalg.

Hvad angår det næste forslag, spørgsmålet om adgang til domstolsprøvelse af beslutninger om inddragelse under børneforsorg m. v., vil jeg gerne bemærke, at når spørgsmålet er om fjernelse af børn eller unge fra deres hjem eller om at afslå andragender om hjemgivelse, gælder i dag den regel, at landsnævnet for børneforsorg er øverste myndighed. Dets afgørelser er ifølge bestemmelsen i lov om offentlig forsorg § 151 endelige, uden at jeg skal komme ind på en nærmere fortolkning af rækkevidden af denne lovbestemmelse. Formanden for landsnævnet skal opfylde betingelserne for at være landsdommer, men selve institutionen er utvivlsomt et administrativt organ. Derfor er jeg enig i, at nye regler om domstolsprøvelse nu er nødvendige på dette område, efter at vi har fået den nye grundlov.

Det foreliggende forslag er kun tænkt som midlertidigt, idet man afventer et sagskyndigt udvalgs betænkning over hele spørgsmålet om adgang til prøvelse af børneværnsudvalgenes beslutninger om fjernelse af børn og unge fra hjemmet enten for almindelige domstol eller for specialretter. Vi har jo tidligere her i landet overvejet, om det ville være hensigtsmæssigt at indføre børnedomstole, men er vejet tilbage herfor. Sådanne domstole kendes i flere fremmede lande. Deres kompetence er meget forskellig de forskellige steder. Ved over-

vejelserne i denne sag tror jeg man må have som udgangspunkt, at de nye regler ikke bør være et for skarpt brud med gældende ret, der jo i det store og hele har virket tilfredsstillende.

Det foreliggende forslag, der som nævnt er tænkt som en midlertidig foranstaltning, kan jeg på mit partis vegne tilslutte mig.

Endelig nogle få bemærkninger vedrørende forslaget om ændringer i loven af 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage. I sin fremsættelsestale har den højtærede socialminister bebudet en mere almindelige revision af åndssvage-loven. Den er jo nu også ca. 20 år gammel, og med den udvikling, der har været indenfor åndssvagebehandlingsområdet i den sidste snes år, synes jeg det er rimeligt, at spørgsmålet om de retlige rammer for de institutioner, hvor behandlingen foregår, tages op til overvejelse. Der vil dog hengå nogen tid, før et sådant revisionsforslag kan ventes forelagt folkettingen, og jeg kan derfor tiltræde, at man allerede nu søger at bringe gældende lov i overensstemmelse med den nye grundlovs krav.

Dette lovforslag frembyder særlig interesse derved, at den domstolsprøvelse, som indføres, vil komme til at omfatte administrative beslutninger, der går ud over en egentlig frihedsberøvelse. Den skal nemlig omfatte enhver afgørelse om inddragelse under forsorg, som det hedder, uanset om inddragelsen er af lempelig karakter. Begrundelsen er formentlig den, at lægemyndighederne vil forbeholde sig skønnet over, hvilken behandlingsform der er påkrævet i hvert enkelt tilfælde.

Jeg er lidt i tvivl om denne bestemmelses rækkevidde. Grundlovens § 71, stk. 6, forlanger formentlig kun domstolsbeskyttelse, når det drejer sig om egentlig frihedsberøvelse, og ikke når det drejer sig om det begrænsede indgreb i friheden, som ligger i *tilsynet* med den, der er i kontrolleret familiepleje. For den åndssvage er det væsentlige formentlig også, om han er på anstalt eller ikke.

Den domstolsprøvelse, som efter forslaget i fremtiden skal kunne finde sted i de heldigvis sjældne tilfælde, hvor farlighedsdekret er udfærdiget af overøvrigheden, vil formentlig rent praktisk kun omhandle til-

[Helga Pedersen.]

fælde, hvor det drejer sig om anstaltsanbringelse eller ikke. Jeg vil derfor gerne i udvalget komme lidt nærmere ind på disse spørgsmål og i det hele taget på spørgsmålet om karakteren af frihedsindgreb under åndssvageforsorg, men skal iøvrigt bemærke, at mit parti kan tilslutte sig også dette forslag.

Gottschalek-Hansen: Hvad angår lovforslaget om ændringer i lov om anbringelse på arbejdsanstalt, synes jeg, der her sker nogen uklarhed om forsorgslovens § 50, hvori man sløjfer muligheden for at indanke klage til højere administrativ myndighed som f. eks. amtmand eller socialministerium. Men da det i bemærkningerne til lovforslaget understreges, at de sociale udvalg ikke vil være afskåret fra at forelægge tvivls spørgsmål for de pågældende myndigheder, er der en ulighed i behandlingsmåden. Selvfølgelig er anbringelsen på arbejdsanstalt som regel stærkt tidsbegrænset og skal også helst være det, og de mange instanser kan derfor i nogen måde gøre det foreliggende lovforslag illusorisk, men der kunne dog meget vel tænkes tilfælde, hvor en højere administrativ myndighed kom til et andet resultat end det sociale udvalg, og hvor en domstolsprøvelse derfor ville være upåkrævet. Jeg vil gerne have dette drøftet i et kommende udvalg.

De øvrige ændringer kan jeg på mit partis vegne tiltræde.

Ligeledes kan jeg tilslutte mig, at man i loven om børns inddragelse under børneforsorg foretager den ændring, at landsnævnets afgørelse kan indankes for domstolene, således at landsnævnet som hidtil er den direkte ankeinstans i forhold til børneværnsudvalget. Jeg vil dog gerne understrege, at jeg opfatter den foreslåede ordning som en rent midlertidig ordning, hvad ministeren også har givet udtryk for, idet en række spørgsmål vedrørende hele børneforsorgen formentlig inden længe vil blive gjort til genstand for behandling i det høje ting.

Hvad angår lovforslaget om foranstaltninger vedrørende åndssvage, kan jeg selvfølgelig også anbefale og tiltræde, at den pågældende lov ændres, så den bringes i overensstemmelse med grundlovens § 71, stk. 6. Oprindelig så vi indenfor forsorgsledelsen med nogen bekymring på det foreliggende lovforslag, ikke så meget fordi vi frygtede det enorme arbejde, ændringen ville betyde for anstaltsledelsen og de respektive bestyrelser ved at gøre disse til første instans, ej heller fordi vi frygtede det ansvar, der er forbundet dermed, det må vi se at bære, men mere fordi vi frygtede de misbrug, der muligvis ville forekomme. Heldigvis ser langt de fleste af de åndssvages pårørende med sympati og forståelse på det arbejde, der udføres såvel af ledelsen som af dem, der står ude i det praktiske arbejde, og dette tillidsforhold er uhyre værdifuldt. De på privat initiativ oprettede forældreforeninger arbejder stort set i god forståelse med forsorgen, men det kan ikke nægtes, at der findes kværunter, som søger at ødelægge og nedbryde, hvad forsorgen bygger op. Derfor vil jeg gerne understrege, at den i lovforslagets § 2, stk. 1, omtalte særlige fuldmagt under ingen omstændigheder bør delegeres til hvem som helst, men kun til patientens pårørende eller til en af det offentlige beskikket væрге.

Iøvrigt vil det være naturligt, at også dette lovforslag gøres til genstand for nærmere behandling i udvalg, og jeg skal tilsige min positive og velvillige støtte til et sådant arbejde.

Ingeborg Refslund Thomsen: Jeg vil gerne sige et par ord om lovforslaget vedrørende børneforsorgen. Dommeren træder jo ind i billedet i dette og i flere af de følgende lovforslag. Jeg tror, at ikke mindst børneværnene skal være taknemlige for muligheden for dommerens hurtige tilsynekomst. Det er en meget alvorlig sag, når det først er kommet så vidt, at man mod forældrenes ønske vil fjerne et barn fra dets hjem. Det meget fattige hjem kan på mange måder være et

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

bedre hjem end det meget rige, som børneværnet ikke får lejlighed til at se ind i.

Hvis forældrene erkender, at de er kørt fast, at de ikke selv magter at få et barn på ret køl, så er baggrunden for et barns fjernelse i orden, men vi hører også om de tragedier, der udspilles, hvis en far og mor føler sig forfulgt og barnet så at sige med magt skal rives ud af hjemmet. Et sådant barn er ikke nemt at tage imod i et fremmed hjem. Det kan få et knæk, som ikke så let forvindes, og forældrene gribes af bitterhed mod det samfund, der ikke vil erkende, at fattigdommen var roden til alt ondt. Jeg tror, at meget vil glattes ud i tide, når forældrene nu ved, at en, der slet ikke er impliceret i striden, dommeren, fra første færd vil se fordomsfrit på disse vanskelige sager. Forældrene vil nu udtrykkeligt blive gjort opmærksom på, at de selv kan kræve konflikten indbragt for domstolene, uden at det påfører dem udgifter. Jeg tror, at ikke mindst børneværnene, der ofte udfører et udmærket arbejde, vil være taknemlige for, at ansvaret er lagt på bredere skuldre.

Børneforsorgen i Danmark i dens nuværende form er ret ny. Jeg kan da huske de gamle grå fattiggårde, hvor børn og gamle og drikfældige var anbragt under samme tag, og fra min ungdom mindes jeg Peter Sabroes heltmodige kamp for at hjælpe børnene til bedre kår.

Den mistænksomhed, der er i befolkningen mod såkaldte anstalter, sidder dybt. Den blusser op og står i lys lue, såsnart et hovedstadsblad mener, at det kan afsløre dårlige forhold på et børnehjem. Vore mangeartede børnehjem er stadig i støbeskeen. De private børnehjem er kommet ud af den grå fattigdom, er blevet repareret og moderniseret. Forstanderen eller forstanderparret er befriet for de daglige økonomiske sorger og har fået bedre kvalificerede og bedre lønnede medhjælpere. Der er et svælg mellem de gamle private og de nye statshjem, som man af al evne søger at udjævne, men man skal tage sig vel i agt for at kvæle det private initiativ. Jo flere penge det offentlige investerer i de selvejende institutioner — og uden disse penge kan de simpelthen ikke bestå — des mere nøje er tilsynet. Et tilsyn med, om børnene nu også har det godt og forsvarligt, er nødvendigt. I et velordnet

børnehjem er tonen måske mere hård og ukærlig end i det lidt rodede, som trods alt er et godt hjem, men den ansvarlige bestyrelse sættes mere og mere ud af spillet, den køres træt i formularer og statistik og regnskabsanmærkninger, og man kan somme-tider spørge: Er bestyrelsen kun til for til punkt og prikke at skulle presses ind i den skabelon, der nu er opstillet for dette børnehjem? Kommer det dem egentlig ved i København, om en bestyrelse har købt noget, som de derovre synes er lidt for dyrt?

Jeg tror, at man skal være varsom med at beklippe og beskære bestyrelsens myndighed. Et børnehjem, af hvad art det nu er, skal ikke ligge isoleret i by eller på land og kun styres med fast hånd fra København. Der skal være en lokal kreds af interesserede, der stadig har lyst til at betragte alle disse børn som en slags plejebørn, og det kan de ikke, når de faktisk mere og mere er sat fra bestillingen og ingen bevægelsesfrihed har, fordi hjemmet er fjernstyret i altfor høj grad.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på de andre forslag, som vi må se nærmere på i udvalget. Principielt kan mit parti tiltræde dem, og det gælder også de lovforslag, der omhandles af de næste punkter på dagsordenen.

Petra Petersen: Disse 3 lovforslag er, som det også har været sagt af de foregående talere, en følge af den nye grundlov og betegner et fremskridt i forhold til den nuværende lovgivning. Mit parti hilser dette fremskridt med glæde, og jeg kan, som min partifælle, det ærede medlem hr. Aksel Larsen, gjorde det, konstatere, at mit partis arbejde gennem mange år for at rette de vilkårligheder, der hersker på disse områder, nu har givet resultat.

Jeg vil gerne knytte nogle bemærkninger til de enkelte lovforslag. Jeg formoder, der skal nedsættes et udvalg, og jeg håber, at mine betragtninger her vil indgå i udvalgets behandling.

Det er fælles for alle 3 lovforslag, at det i forslagene står, at de pågældende skal have meddelelse om deres ret til at begære deres sag forelagt domstolene. Dette finder jeg er udmærket, men spørgsmålet er så, hvordan denne meddelelse gives de pågældende. Jeg ville finde det rimeligt, om man i loven klart

[Petra Petersen.]

og tydeligt tilkendegiver, hvordan denne meddelelse skal gives de pågældende. I mange tilfælde kan den, det drejer sig om, og også hans pårørende have svært ved at forstå en meddelelse og især en meddelelse, der er ført i et snirklet og uforståeligt lovsprog.

Hvad loven om anbringelse på arbejdsanstalt angår, så siges det i den foreslåede formulering af forsorgslovens § 52, at spørgsmålet om lovligheden af den pågældende frihedsberøvelse på begæring skal forelægges domstolene. Derimod står der ikke noget om den adgang, der må være til at lade domstolene afgøre frihedsberøvelsens varighed. Det finder jeg er forkert. Ligesom der nu gives den pågældende ret til at indanke selve frihedsberøvelsen for domstolene, således bør han også kunne påkalde domstolens hjælp ved fastsættelse af frihedsberøvelsens varighed. Vi ved, at en sådan frihedsberøvelse ofte kan være ganske uforskyldt. Jeg har i bemærkningerne angående lovens § 52 set, at man taler om de sociale myndigheder, som hidtil har besluttet og fortsat kan beslutte, at en person skal kunne udskrives fra tvangsarbejdsanstalt, hvis indlæggelse ikke længere findes formålstjenlig, eller hvis der kan skaffes den pågældende arbejde. Det viser os, at frihedsberøvelse simpelthen ofte skyldes, at man ikke kan skaffe den pågældende arbejde, og det viser også, hvor påkrævet det var i grundloven at få indført en paragraf om retten til arbejde, det, som mit parti foreslog, og som blev stemt ned her i salen. Man kan iøvrigt i den forbindelse rejse spørgsmålet, om regeringen føler sig forpligtet af grundlovens § 75, der siger:

„Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.“
En tilværelse på arbejdsanstalt er just ikke betryggende.

Lovforslaget om børneforsorg anser jeg for et stort og glædeligt fremskridt. Jeg har ved flere lejligheder her i tinget gjort opmærksom på, med hvilken vilkårlighed børneværnene kan fjerne børn fra deres hjem. For mig er det betryggende, at det nu er domstolene, der bliver den afgørende instans, og jeg vil gerne advare imod, at man

på nogen måde svækker det, der var grundlovens mening. Man taler i bemærkningerne til lovforslaget om, hvorvidt der bør etableres en central dømmende myndighed, for hvilken børneværnsudvalgenes afgørelser skulle kunne forelægges. Jeg ved ikke, hvem denne dømmende myndighed skal bestå af, men jeg vil så indtrængende, som det er muligt, advare imod at erstatte domstolene med en dømmende myndighed, som i større eller i mindre grad præges af synspunkterne hos de mennesker, den er sat til at dømme.

Af ministerens fremsættelsestale fremgår det, at der er nedsat et udvalg, der bl. a. skal overveje spørgsmålet om en ændring af børneværnsudvalgenes sammensætning. Fornylig sagde en kommunalmand til mig — jeg tror ikke, det er slet så galt, som han sagde — at børneværnsudvalgene mange steder var sammensat af folk, der ikke kunne gøre sig gældende på andre poster. Han sagde at det var en retrætepost for kommunalfolk, som ikke duede andre steder. Jeg tror som sagt ikke, at det er slet så galt, men jeg vil dog sige, at jeg har gjort ikke så få erfaringer i retning af, at der i børneværnene rundt omkring i landet sidder folk, der ikke er kompetente til så alvorlige opgaver, og som overhovedet ikke kender loven.

Det ærede medlem fru Ingebrog Refslund Thomsen talte om Peter Sabroe. Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at vi stadigvæk trænger til en Peter Sabroe, den tid er slet ikke forbi. Meningen med børneværnets opgave synes jeg i høj grad bør være den, at det, såvidt det er gør ligt, skal støtte bestræbelser for at holde børnene i hjemmet og ikke i børnehjem, og skulle udvalget komme til den forståelse, skulle det glæde mig.

Hvad det sidste lovforslag vedrørende åndssvage angår, så er der ingen tvivl om, at der gennem årene er foretaget mange, mange fejltagelser her. Det er ikke så forfærdelig længe siden, jeg fik kendskab til et tilfælde, hvor en mand har været under forsorg fra sin tidlige barndom og i mange år faktisk har klaret sig selv, men stadig var under forsorg, fordi han ikke vidste, hvor han skulle henvende sig for at komme fri af den. Nu skulle noget sådant altså ikke mere kunne ske.

Ministeren siger, det er hans hensigt at nedsætte et udvalg, der skal drøfte åndssvageforsorgens problemer og en eventuel

[Petra Petersen.]

lovrevision. Jeg erkender, at der kan være mangler ved en lov, mangler, som først viser sig i det praktiske arbejde, men alligevel vil jeg også her advare imod, at man forringer loven og går imod det, der var grundlovens hensigt. Jeg er lidt betænkelig ved en passus i ministerens fremsættelsestale om, at skulle det vise sig at være uhenigtsmæssigt at lade de ordinære domstole behandle klager vedrørende tvangsindlæggelser, vil udvalget være bemyndiget til at fremsætte forslag om sådanne ændringer på dette punkt, som det måtte finde ønskelige. Jeg ved ikke, hvad man mener hermed, men betyder det, at der også her kan være tale om at erstatte domstolen med en anden dømmende instans, er det meget vigtigt, hvilken instans det bliver.

Medens vi taler om vore ånds- eller evne-svage, vil jeg gerne rette et enkelt spørgsmål til ministeren. Mener socialministeren ikke, det er på tide at sørge for, at patienterne på vore åndssvageanstalter får noget mere i lommepege? Jeg har forbindelse med ikke så få arbejderfamilier, som har en søn eller datter — det gælder vel nok særligt sønner — anbragt på en sådan anstalt, og som uge efter uge må sende tobak og andre småfornödenheder til denne søn. Mange af disse patienter udfører en voksen mands arbejde og tjener til deres føde, og jeg finder det urimeligt, at fattige mennesker, arbejdere, som kæmper for at få deres løn til at slå til og klare dagen og vejen, skal sende tobak til et familiemedlem på åndssvageanstalt.

Endnu en ting vil jeg gerne nævne. Der er mange, som, først og fremmest fordi de holder af deres børn og synes, det er synd at sende dem hjemmefra, beholder dem i familiepleje, efter at de ikke længere har forsørgerpligt overfor disse børn. Plejelønnen er uendelig ringe, så ringe, at mange arbejdere påtager sig en meget, meget stor økonomisk byrde ved at beholde et sådant barn hjemme i familiepleje. Vi ved dog, at det er meget dyrere at holde et barn på en anstalt end at lade det være i familiepleje. Jeg synes, ministeren burde se på, om det ikke var på tide, at der blev rettet lidt her. Såvidt jeg ved, er betalingen for familiepleje uendelig lille, og bestemmelsen er så

gammel, at den forlængst burde have været taget op til revision.

Socialministeren (Strøm): Jeg takker samtlige ærede ordførere for deres venlige tilslutning til lovforslagene. Det er rigtigt, at vi har nedsat et udvalg til at beskæftige sig med den endelige udformning af bestemmelserne vedrørende børneforsorgen. Denne ordning er kun midlertidig. Det er også rigtigt, at vi tænker os at nedsætte et udvalg, hvor vi vil tage alle problemerne vedrørende de åndssvage — også de problemer, som det ærede medlem fru Petra Petersen og andre ærede ordførere har rejst — op til behandling, men jeg er selvfølgelig villig til i et udvalg at give nærmere oplysninger.

Jeg ønsker blot at sige een ting til. Jeg har hørt både det ærede medlem hr. Aksel Larsen og det ærede medlem fru Petra Petersen tale om de store fremskridt, der bl. a. på disse områder er sket derigennem, at vi har fået en ny grundlov. Det er, som om det kommunistiske parti vil tage æren herfor. Det var da godt, at vi var nogle stykker, der gik ind for den nye grundlov, for såvidt jeg ved, gik kommunisterne imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kjældgaard: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslagene henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående de foregående 3 sager på dagsordenen.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Man gik derefter til:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov nr. 138 af 10. maj 1915 om foranstaltninger mod smitsomme sygdommes udbredelse.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1461; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2225).